

Šis ir īss un parocīgs kopsavilkums, kas ietver vissvarīgāko kursa informāciju.

1 Mācību mērķi

Šī 75 minūtes ilgā kursa noslēgumā jums būs zināšanas par:

- muitas parādu un tā rašanos;
- to, kurš var būt parādnieks;
- vietu, kur rodas muitas parāds;
- muitas parāda noteikšanu;
- parāda atgūšanas procesu un parāda dzēšanu;
- kontroles, kas tiek veiktas pēc preču izlaišanas, ietekmi uz muitas parādu.

2 Kad var rasties muitas parāds?

2.1 Atbilstības rezultātā

- Muitas parāds var rasties, uzņēmējam ievadot ārpussavienības preces un piemērojot tām **laišanu brīvā apgrozībā** vai **pagaidu ievēšanu**.
- Izņēmuma ievadomuitas parāds var rasties saistībā ar reeksporta deklarāciju.
- Parāds rodas brīdī, kad muitas iestāde pieņem muitas deklarāciju.

2.2 Neatbilstības rezultātā

- Muitas parāds var rasties arī neatbilstību rezultātā, ja:
  - uzņēmējs nav izpildījis ar muitas procedūru saistītos pienākumus;
  - uzņēmējs **neatbilst nosacījumiem** par muitas procedūras piemērošanu precēm;

3 Kurš ir parādnieks?

- Ja vairākas personas ir atbildīgas par nodokļu maksājumu, **tad tās kopīgi un solidāri atbild** par šīs summas maksājumu.

3.1 Atbilstības rezultātā

- Deklarētājs ir parādnieks:
  - Ja **preču importētājs pats iesniedz deklarāciju**, tad viņš ir arī parādnieks.

- Ja muitas deklarācija tiek iesniegta tiešā pārstāvniecībā importētāja vārdā un uzdevumā, **tad importētājs ir deklarētājs un parādnieks.**
- Ja netiešais pārstāvis iesniedz deklarāciju savā vārdā, bet importētāja uzdevumā, tad gan **netiešais pārstāvis**, gan importētājs abi ir parādnieki, kas atbildīgi par nodokļu un nodevu samaksu.
- Bez tam **jebkura persona, kura sniedz muitas deklarācijai nepieciešamo informāciju** un kurai būtu bijis jāzina, ka šī informācija ir nepatiesa, tiks uzskatīta par parādnieku.

3.2 Neatbilstības rezultātā

- Situācijā, kad radusies neatbilstība muitas procedūras noteikto pienākumu neizpildes dēļ, parādnieks(-i) ir:
  - persona, **kam jāpilda pienākumi**,
  - persona, kas **rīkojas tās personas uzdevumā**, kurai jāpilda pienākumi,
  - persona, **kurās rīcībā atrodas preces.**
- Situācijā, kad radusies neatbilstība, jo netiek pildīti nosacījumi attiecībā uz muitas procedūras piemērošanu precēm, parādnieks(-i) ir:
  - persona, **kurai jāizpilda nosacījumi**,
  - persona, kas **sniedza informāciju** muitas deklarācijai.

4 Kur rodas muitas parāds?

4.1 Atbilstības rezultātā

- Muitas parāds rodas vietā, kur **ir iesniegta muitas deklarācija.**

4.2 Neatbilstības rezultātā

- Pirmkārt, muitas parāds rodas **vietā**, kur **norisinājās notikums**, kas **izraisīja** parādu.
Piemēram: persona tika pieķerta bez atļaujas pārvietojam preces, kam piemērota muitas uzraudzība.
- Ja šo vietu nav iespējams noteikt, tad muitas parāds rodas **vietā, kur** muitas dienests **secina**, ka **preces** atrodassituācijā, kādā rodas muitas parāds.
Piemēram: tika konstatēta preču pārdošana tirgū, pirms to laišanas brīvā apgrozībā.
- Gadījumā, ja precēm tika piemērota muitas procedūra, kas **navtikusi noslēgta** vai, ja pagaidu uzglabāšana nav **korekti pabeigta**, un iepriekšminēto nav iespējams piemērot, tad muitas parāds radīsies vietā, kur **preces tika deklarētas vai tām piemērota pagaidu uzglabāšana.**
Piemēram: tranzīta procedūrā esošas preces netiek nogādātas galamērķī un muitas dienests nevar savlaicīgi konstatēt, kur noticis pārkāpums.

- Ja muitas dienests var konstatēt, ka muitas parāds varētu būt radies **vairākās vietās**, tad uzskatāms, ka muitas parāds ir radies vietā, **kur tas radies pirmo reizi**.
Piemēram: galamērķa muitas iestāde var konstatēt, ka katrā tranzīta ceļa valstī, tika izkrauta daļa preču.
- Tomēr, ja parāda summa nepārsniedz **€ 10 000**, tad tiek uzskatīts, ka muitas parāds ir radies tajā dalībvalstī, **kurā konstatēta parāda rašanās**.
Piemēram: galamērķa muitas iestāde konstatē, ka muitas parāda, kas saistīts ar trūkstošajām precēm, apjoms nepārsniedz € 10 000.

5 Kā tiek noteikts muitas parāds?

- Lai noteiktu muitas parādu, muitas amatpersona balstās uz attiecīgo tarifa likmi un preču vērtību.
- Lai noskaidrotu pareizo tarifa likmi, muitas amatpersona to pārbauda TARIC. Tarifa likmes noteikšanai nepieciešams zināt:
  - Kombinētās nomenklatūras (KN) kodu, ar ko tiek identificētas preces,
  - preču izcelsmi.
- Arī uzņēmējs var aprēķināt maksājamo muitas parādu un norādīt šo summu muitas deklarācijā.
- Praktisko procedūru attiecībā uz nodokļu summas iegrāmatošanu nosaka katra dalībvalsts, tomēr iegrāmatošanas laiks ir norādīts SMK.
- Muitas dienestam ir parādniekam jāpaziņo maksājamā nodokļu summa. Tomēr dažos gadījumos tas nav nepieciešams.

6 Muitas parāda atgūšana

6.1 Atgūšana/atmaksa/atlaišana

- Muitas parāda atgūšanas process sākas brīdī, kad muitas parāds tiek iegrāmatots un paziņots parādniekam (-iem).
- Maksājumi **parasti ir jāveic 10 dienu laikā no paziņošanas**.
- Ir vēl divas citas nozīmīgas procedūras, kas saistītas ar atgūšanas posmu:
  - **Atmaksa**: samaksātās ievadmuitas nodokļa summas atlīdzināšana.
  - **Atbrīvojums**: atcelts pienākums maksāt vēl nesamaksāto nodokļu summu.
- Nodokļu summu atmaksā **vai atbrīvo no tās maksāšanas** šādos gadījumos:
  - **pārmaksāta** ievadmuitas nodokļa summa,
  - **precēm ir trūkumi**, vai preces neatbilst līguma nosacījumiem,
  - **kompetento** iestāžu pieļauta kļūda,
  - **pielietots taisnīguma princips**, lai nodrošinātu, ka pret visiem uzņēmējiem ir godīga un vienlīdzīga attieksme.

6.2 Dzēšana

- **Kad muitas parāds ir apmaksāts, tas ir uzskatāms par dzēstu.**
- Muitas parādu var dzēst arī citos gadījumos. Piemēram:
  - **ja** muitas parāds **vairs nepastāv**;
  - **ja** muitas parāds ir ticis **iekasēts** un tādējādi atmaksāts vai atlaists;
  - **ja** muitas parādu nav iespējams paziņot parādniekam **3 gadu laikā**.

7 Kontrole pēc preču izlaišanas

- Muitas amatpersonas var izmantot **pēdējo trīs gadu datus**, lai pārliecinātos, ka muitas parāds ir noteikts pienācīgā apmērā un, vai varētu būt bijis cits, vēl nenoteikts, muitas parāds saistībā ar uzņēmēja piemērotajām procedūrām.
- Kontrole pēc preču izlaišanas:
  - Muitas dienests var **pārbaudīt informācijas precizitāti un pilnīgumu** dažādās sistēmās muitas kontroles vajadzībām.
  - Iestādes var **pārbaudīt preces** un/vai paņemt paraugus.
  - **Kontroles** var tikt veiktas **preču turētāja telpās**.

Atcerieties, ka šis ir īss un parocīgs kopsavilkums, kas ietver vissvarīgāko kursa informāciju. Par autentiskiem uzskatāmi tikai Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī publicētie Eiropas Savienības tiesību akti. Komisija neuzņemas nekādu ar apmācību saistītu atbildību vai saistības.